

COVID-19 PANDEMİSİNDE CYBH AZALDI

Prof.Dr.Selçuk KAYA

KTÜ Tıp Fakültesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik
Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Trabzon, Kasım 2021, Antalya

**TÜM TARTIŞMALARIMIZ BİRLİKTE
DAHA SAĞLIKLI VE DAHA İYİYE
GİTMEK İÇİN**

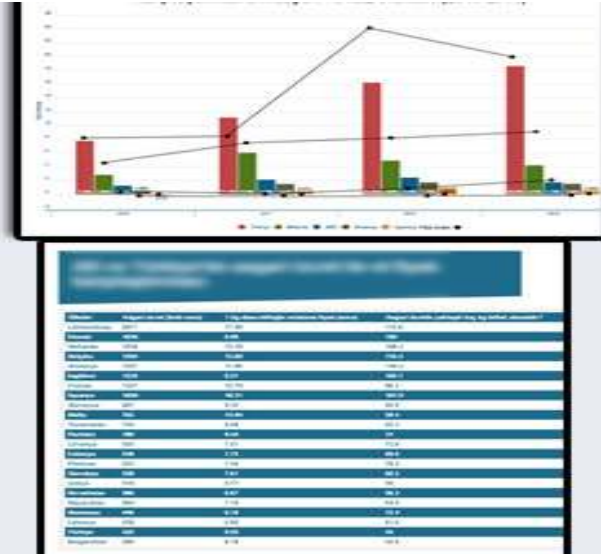
Başarı azim gerektirir. Azim ise irade.
Bazı hedefler. Başarısız olmaya da
değer. Gerçek başarı. Başarısız olma
korkusunu yenebilmektir.

Paul Sweeney

BAY HÜSNÜ HARİKALAR DİYARINDA

**“DÜNYA BİZİ KISKANIYOR”
DİYENLER
BİR DE ŞU RAKAMLARA
BAKSIN**

ANKET SONUÇLARI GÜVENİLİR Mİ?

ÜLKEMİZDE CİNSEL YOLLA BULAŞAN HASTALIKLAR NELER?

BAKTERİYEL

Gonore
Sfiliz
Klamidya
Mikoplazma

VİRAL
HSV tip 2
HPV
HBV
HCV
HIV/AIDS

PARAZİTER

Protozoonlar
Trikomonas vaginalis
E.Histolytica
Giyardiyoz
Ektoparazitler
Kasık biti
Uyuz

MANTAR
C.albicans

ÜLKEMİZDE CYBH HANGİLERİNİ GÖRÜYÖRÜZ?

- ✓ GONORE (Bel soğukluğu)
- ✓ Sfiliz (Frengi)
- ✓ Genital Chlamidya (üretirit)
- ✓ Genital herpes (Uçuk)
- ✓ HIV/AIDS
- ✓ HPV (siğil)
- ✓ HBV
- ✓ HCV
- ✓ Uyuz
- ✓ Bit

COVID-19 PANDEMİSİNDE TÜM CYBH
SIKLIĞINDA AZALMA OLDU, NASIL?

TEK TEK GÖZDEN GEÇİRELİM

TEORİK OLARAK BÖYLE DE YA PRATİK??/1

- *Gonore, sfiliz sıklığında belirgin azalma var*
- *Çoğu sfiliz olgusu klinik bulgularla değil tarama testleriyle özellikle evlilik öncesi tanı alarak karşımıza gelmekte*
- *Bu dönemde evlilikler, düğünler de azaldı, boşanmalar arttı*
- *Acil vakalar dışında ameliyatlara askıya alındı ve azaldı:*
 - **DOLAYISIYLA TÜM CYBH'İN TANSINDA ÇOK ÖNEMLİ OLAN TARAMA TESTLERİ DE AZALMIŞ OLDU**

İnsanların birbirlerine tahammülleri azaldı

Evli () Bekar ()

6. Hiç evlendiniz mi?

Evet, evlendim. ()

Hayır, evlenmedim. ()

7. Eşinizden boşandınız mı?

Evet, boşandım. ()

Hayır, boşanmadım. ()

8. Boşanma sebebiniz nedir?

.....Katil olmanamale.....

9. Çocuğunuz var mı?

Evet, var. ()

Hayır, yok. ()

TEORİK OLARAK BÖYLE DE YA PRATİK??/2

- Üretrit olguları:
 - Üroloji, enfeksiyon, dahiliye, aile hekimliğine gelebilmekteyken:
- Bu dönemde sıklıkla 3 şekilde tercihte bulundu:
 - Kendi kendine kulaktan dolma veya sözel tavsiyelerle tedavi
 - Hastanenin karmaşasına girmeden daha aza riskli düşündüğü aile sağlığı merkezlerine gitmek
 - Mümkünse akışına bırakmak

TEORİK OLARAK BÖYLE DE YA PRATİK??/3

- **Genital herpes ve HPV:**
 - Daha çoklukla Kadın doğum ve üroloji polikliniklerini tercih eden bu hasta grubunu biz zaten pek görmüyorduk
 - Pandemi de bunlarında geliş sıklığı azaldı
- **Genital parazitleri (bit, uyuz) pek görmemekteyiz**

TEORİK OLARAK BÖYLE DE YA PRATİK??/4

- HIV/AIDS:

- Yeni olgularda özellikle genç olgularda azalma oldu

- Tanıda azalma,
- Enfeksiyon sıklığında azalma (insanların temas ve birebir ilişkilerinde azalma, depresif durumlarda artış ve zorunlu izolasyon)

- Eski olguların geliş sıklığında azalma

- Sağlıkçıların geri bildirimleri
- Raporlu ilaçları almak ve rapor yenilemek için hastaneye gelişin gerekli olmayışı
- Covid-19 ölüm ve hastalıkla ilişkili sorunların getirdiği endişe ve korkular

TEORİK OLARAK BÖYLE DE YA PRATİK??/5

- Kronik HBV ve HCV enfeksiyonları
 - Hem yeni olgu müraatları azaldı
 - Hem de eski olguların gelişi HIV hastalarında olduğu gibi azaldı
- Son yapılan XV.Ulusal Viral Hepatit Kongresi sunumlarında da bu duruma önemli atıflar yapıldı

COVID-19 PANDEMİSİ PIPELINE

HASTALARIN YÜZLEŞTİKLERİ İKİ TEMEL DUYGU VARDI:

- ENDİŞE ve ÖLÜM KORKUSU
 - Covid bulaşıyla ilgili belirsizlik, hızlı yayılma
 - Ağır klinikle seyredebilmesi,
 - Ciddi ve uzamış solunum zorluğu,
 - Entübasyon gerekebilmesi,
 - Akciğer ve diğer organ kalıcı hasarlanmaları
 - Yakınlarına hastalık bulaştırma
- COVID-19= ÖLÜM=KORKU

HASTALARIN TUTUM VE DAVRANIŞINA YANSIMASI NASIL OLDU?

- İnsanların bu ortamda cinsel faaliyetleri olumsuz etkilendi, sayı ve sıklık bakımından azaldı, dolayısıyla bir çok CYBH da azaldı
- Kronik birçok hastalık ve hastaya bizler tarafından aciliyet dışında hastaneye gelmemesi söylendi (özellikle HBV, HCV ve HIV)
- Sağlık otoritesinin kronik hastalık ilaç raporlarının yenilenmesi ve yeni reçeteleme olmadan eczaneden ilaçların temini bunu destekledi
- **Sonuç:**
 - **CYBH sıklığında azalma gördük**

PEKİ TÜM BUNLARIN YANSIMASI NE OLDU?

• REALİTE-1:

- CYBH'in da dahil olduğu birçok hastalık maalesef tanı alamamış oldu
- Bazılarının tedavisinde aksamalara gecikmelere neden oldu

• REALİTE-2:

- Herşeye rağmen pandeminin yarattığı ölüm korkusu ve endişeler hem hasta hem hekimler arasında çok baskın seyretti

ÖTE YANDAN COVID EŞ/PARTNER İLİŞKİLERİNİ DE OLUMSUZ ETKİLEDİ

- Covid-19 salgını aşkı da sarstı (Sözcü gazetesi 19 Eylül, 2021)
- Yapılan anket çalışmalarında:
 - Evli katılımcıların ilişki doyumu daha düşük, evli olmayanların ise daha yüksek olduğu gözlemlendi. %29.2 hem olumlu hem de olumsuz etkilendiğini belirtirken %21.9 ise olumsuz görmekte

BİLİMSEL DESTEKLER DE GELMEYE BAŞLADI

- Bu bazı bilimsel çalışmalara ruh verdi ve

«COVID-19 AŞKI ÖLDÜRÜYOR MU?» araştırılmaya başladı

Covid'in ilişkilere olumsuz etkisi: Çin çalışması

 JMIR Publications
Advancing Digital Health & Open Science

Articles ▾ Search articles

Journal of Medical Internet Research Journal Information ▾ Browse Journal ▾

Published on 6.8.2020 in Vol 22, No 8 (2020): August

Preprints (earlier versions) of this paper are available at <https://preprints.jmir.org/preprint/20961>, first published June 02, 2020.

Impact of the COVID-19 Pandemic on Partner Relationships and Sexual and Reproductive Health: Cross-Sectional, Online Survey Study

Guanjian Li ¹ ; Dongdong Tang ¹ ; Bing Song ² ; Chao Wang ² ; Shen Qunshan ² ;
Chuan Xu ² ; Hao Geng ¹ ; Huan Wu ² ; Xiaojin He ¹ ; Yunxia Cao ¹

Arti

Çin çalışması: 967 katılımcı anketi:

%20-31 arasında cinsel isteksizlik, ilişki sıklığında azalma, ilişkilerde kötüleşme

Covid-19 krizi CYBH'da belirgin düşmeye neden oldu: New York

- 23 Mart-7 Haziran 2020 arası surveyans verilerine göre:
- Özellikle Nisan sonunda: HIV, gonore, sfiliz ve klamdiyal enfeksiyon tanıları en düşük düzeyde görülmüş

Braunstein SL et al. J Infect Dis 2021 June 16

İtalya çalışması: Lombardi bölgesi, 2 önemli CYBH merkezi verileri: 2019 vs 2020 CYBH

BMJ Public Health Emergency Collection

Public Health Emergency COVID-19 Initiative

PMC full text:

[Sex Transm Infect. 2020 Aug ; sextrans-2020-054608](#)

Published online 2020 Aug 12. doi: [10.1136/sextrans-2020-054608](#)

Copyright/License

[Request permission to reuse](#)

Sadece dönem 2 sfiliz olguları ve mikoplazma olgularında hafif bir artış var; onun dışında diğer tüm CYBH azalmış

Figure 1

Number of sexually transmitted infections observed in the period March 15–14 April of each year 2019 and 2020. Red column: number of patients in 2019; grey column: number of patients in 2020. HSV, herpes simplex virus.

İspanyol çalışması: 2020 vs historikal veriler

Sentís et al. *BMC Public Health* (2021) 21:1637
<https://doi.org/10.1186/s12889-021-11630-x>

BMC Public Health

RESEARCH ARTICLE

Open Access

The impact of the COVID-19 pandemic on Sexually Transmitted Infections surveillance data: incidence drop or artefact?

Alexis Sentís^{1,2,3,4†}, Albert Prats-Urbe^{5†}, Evelin López-Corbeto^{1,2}, Marcos Montoro-Fernandez¹, Daniel Kwakye Nomah^{1,6}, Patricia García de Olalla^{2,7}, Lilas Mercuriali², Núria Borrell⁶, Víctor Guadalupe-Fernández⁹, Juliana Reyes-Urueña^{1,2*}, Jordi Casabona^{1,2,8} and Catalan HIV and STI Surveillance Group

CYBH vakaları umulandan %51 daha az bulunmuş

En çok azalma %72 ile klamidyaya, en az azalma %22 ile sfilizde ve özellikle karantina dönemi sonrası aylarda olmuş

Kadınlar, varoşlarda yaşayanlar, son 3 yılda CYBH olmayanlar ve HIV negatiflerde daha az CYBH görülmüş

IMS VERİLERİ

- IMS verileri:

- Kronik hastalıklardaki antiviral reçetelemenin pandemi öncesine göre azalmakta olduğunu, yeni tanı ve tedavilerde azalmaya işaret etmekte
- Salgından en çok gençler etkilendi
- Genç yaş HIV/AIDS tanılarımız son yıllarda artmaktayken pandemide bu artışı göremedik

Bilimsel verilere göre

- Kullanım sıklığı artan ilaçlar ve hastalıklar CYBH değil özellikle psikiyatri alanındaydı
- Genç grup daha çok etkilendi
- Anksiyete, depresif durumlarda belirgin artış oldu

Türk Psikiyatri Derneği

SONUÇTA CYBH OLGULARININ SIKLIĞI 2 ŞEKİLDE AZALMIŞ OLDU

GERÇEK SIKLIKTA AZALMA

KLİNİK PRATİKTE KARŞIMIZA GELEN
HASTA SIKLIĞINDA AZALMA

HEM BİLİMSEL VERİLER HEM DE KLİNİK PRATİKTEKİ
DENEYİMLERİMİZ

CYBH (STİD) KNOCK-OUT By COVID-19

TÜM MESLEKTAŞLARIMA:

- KTÜ olarak bizimle bu konuda benzer düşünce ve yorumlara sahip olduğunuzu biliyoruz
- Nitekim aslında bir çoğunuzla bu zorlu dönemde sürekli iletişim halinde çözüme dönük önerilerle birlikte olup fikir alışverişinde bulunduk
- Bir kez daha sizden bu konudaki görüş ve önerilerinizi paylaşmanızı rica edeceğiz

MUTLU SONA YAKINIZ

HEM BİREYSEL HEM EKİPCE DOSTLUK VE GÜZEL GÜNLERE OLAN ÖZLEM...

